

Vladyslava Chlanta, Hledání národního stylu v rozmezí let 1880-1925, FHS UK, 2013, 125 s.

Posudek oponenta

Již název předložené práce napovídá, že zvoleným tématem si autorka stanovila pro bakalářskou práci poměrně vysoké ambice: *„Cílem práce je sledování vývoje, co a proč bylo za národní styl v architektuře ve vymezeném období považováno a v jakém kontextu se potřeba národního stylu formovala a sloužila a proč a kdy ztratila svůj společenský a umělecký význam.“* (s. 18) Práce je z hlediska výkladové linie logicky rozčleněna a samotný text je průběžně doplněn reprodukcemi fotografické dokumentace v práci rozebíraných příkladů národního stylu, což u práce daného zaměření čtenář jistě ocení.

Z hlediska pramenné základny autorka kombinuje samotnou architekturu s prameny psanými (zejména dobovým periodickým tiskem). Hned v úvodu si vymezila (a to velmi zdařile) pojetí architektury opřené o George Dickieho, ze kterého hodlá dále vycházet (viz s. 9), přičemž dala najevo i uvědomění si faktu, že architekturu je nutné analyzovat a interpretovat *„v kontextu místa, podává tedy i svědectví o společenských vztazích v daném místě – v urbanistickém celku.“* (s. 9). Autorka si je vědoma i důležitosti vztahu architekta a zadavatele (resp. stavebníka) pro výslednou podobu studovaných artefaktů, nicméně tuto linii v práci dále příliš nerozváděla (s ohledem na rozsah práce je to však pochopitelné). Z hlediska užitých metod autorka jmenuje komparaci a kompilaci: *„V prvním případě jde o srovnání různých přístupů k hledání specificky národního projevu v průběhu vývoje, jestli se jednotlivé snahy v něčem spíše shodují či odlišují. Podklady k takovému zhodnocení jsem získala prostřednictvím metody kompilace“* (s. 9-10). Rozbor a zhodnocení poměrně širokého okruhu sekundární literatury autorka zjevně provedla kriticky a zdařile (směřuje k syntetizujícímu výkladu na dané téma).

Historický kontext, do kterého autorka formování/hledání národního stylu zasazuje je sice poměrně zkratkovitý, nicméně pro potřeby práce dostatečný. Výhrady lze mít pouze k několika příliš jednoznačným a argumenty nedostatečně podloženým tvrzením (např. na straně 20 o dovršení českého národního hnutí v 60. letech 19. století či na straně 27 o výrazné sekularizaci české společnosti v 19. století).

K práci mám pouze několik připomínek či námětů k diskuzi a další práci.

1. V práci postrádám hlubší rozbor a interpretaci konkrétních znaků národního stylu. K jejich stručné sumarizaci se autorka dostává až v závěru. Z hlediska výkladové hodnoty by bylo dobré jim věnovat více pozornosti již dříve při rozboru konkrétních příkladů.
2. Autorka pracuje s mnoha důležitými pojmy, které bohužel blíže neanalyzuje. Řada z nich je ve společenských vědách významově různě obsazena, Chlanta s nimi však pracuje spíše v limitech „rétorické figury“ a nepokouší se je blíže analyticky uchopit („český duch“, „lidové umění“, „motivy lidového umění“, „lidová kultura“...).
3. Na stranách 15-16 autorka hovoří o „*polemice ohledně pojmů*“ (s. 15) označujících tvorbu architektů první poloviny 20. let, cituje řadu označení pro předmět jejího bádání, nicméně nijak se nad danou růzností nezamýšlí a nepokouší se ji interpretovat.

Zmíněné výhrady jsou však spíše náměty pro diskuzi během obhajoby a pro další práci. Bakalářská práce Vladyslavy Chlanty splňuje dle mého názoru požadovaná kritéria po obsahové i formální stránce, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji známku výborně.

Mgr. Jan Tuček